

PRI BRANKU CVELBARJU, KANDIDATU DEMOSA ZA PREDSEDNIKA OBČINSKE SKUPŠČINE

Pot do demokracije je pomembnejša od vsega drugega

V.: Ne nameravam vas spraševati o politiki, vsaj naravnost ne. Rad bi, da naši bralci dobijo vtis o človeku, ne o funkciji ali političnem nazoru...

O.: Hvala bogu - ker politik tudi nisem. Spadam namreč v tisto »izgubljeno« generacijo, katere edina morebitna zasluga pri spodkopavanju samoupravne iluzije je bila naša popolna nezainteresiranost, in aktivirala me je šele zna-

na afera z odpovedanim litostroj-skim predavanjem profesorja Franceta Bučarja, ki me je kot tam zaposlenega mladeniča zre-voltirala in mi odprla oči.

V.: Zdaj delate na Institutu Jo-žef Stefan?

O.: Ja, sem, kakor se temu urad-no pravi, »vodilni razvijalec v la-boratoriju za robotiko«.

V.: Kolikor vem, je funkcija predsednika občinske skupščine

profesionalna - kaj bi to pomeni-lo za vašo poklicno kariero če bi se moral o tem odločiti?

O.: To je vprašanje, ki muči tudi mene, še posebno pa moje doma, ki me svarijo, češ da bi to lahko utegnili biti konec moje strokov-ne kariere. Kot človek tehnike sem iskal odgovor v pragmatični smeri. Argument, s katerim sem se prepričal, da je odločitev o sprejemu tega izziva, čeprav sem do nje prišel po hudem no-tranjem boju in preudarjanju, v bistvu pravilna in se glasi ta-ko:

Področja družbenega delova-nja, znanost, kultura, politika, so nekakšne srečke, ki jih kupuje družba v upanju na kar največ »zadetkov«. Veliki narodi lahko stavijo na cele serije srečk in si lahko s tem znatno izboljšajo sta-tistične možnosti uspeha. Pri majhnem narodu, kakršen je slo-venski, je tudi kandidatov izred-no malo. Trenutno smo v položaju, kjer so tiste srečke, ki bi nam lahko pomagale do demokracije, bistveno pomembnejše od vseh drugih.

V.: Razumem. Ampak ali se boste res lahko odrekli karierei? Iz bio-grafskih podatkov sem razbral, da ste delavsko-kmečkega pore-kla in da ste se do svojega položaja prebili le zaradi talenta in veli-ke zagnanosti.

O.: Zdajle vem premalo, koliko časa jemlje funkcija, za katero kandidiram, da bi vam lahko od-govoril. Nisem se namreč hotel obremenjevati. Predvidevam pa, da je prislovnična prezaposlenost politikov predvsem posledica si-stemske zmedenosti in ne dejan-

skih potreb. Sam bi poskusil svo-jo funkcijo opravljati tako, da bo res tisto, kar bi moralo biti. Pri tem računam na tvorno sodelova-nje s kandidati Demosa, zlasti z dr. Alenko Žagar-Slana. Odpreti bo treba pretok direktnih informacij od javnosti v občini Center k IS in nazaj, omogočiti delovanje nezbi-rokratizirani stroki, poslušati jav-nost, poslušati skupščino - če pa bo ostalo še kaj časa, bom obliko-val strokovni raziskovalno-raz-vojni tim.

V.: Dovolite mi preskok: kako ste se znašli v politiki?

O.: Kot sem rekel - do leta 87 sem bil v Litostroju. Ob Tomaži-ču in predvsem Tomšiču je bilo nemogoče ostati »nevruščen«.

V.: Imate hobije?

O.: Kadarkoli sem se česa lotil, sem to počel s strastjo in popolno predanostjo. Od srednje šole dalje sem navdušen smučar - tudi smučarski trener. Strastno sem se ukvarjal s slikanjem, pa mi raz-mere niso dovoljevale, da bi se lahko opredelil za »malanje«. Ta-ko sem se znašel na poklicni šoli, nadaljeval na srednji strojni, pa potem fakulteta... Slikanje je bi-lo izgubljeno - nadomestila ga je fotografija, najbolj pa seveda stroka....

V.: Kako živite? Mislim na kon-kretne razmere - ste samski, po-ročeni?

O.: Samski sem, a planiram po-roko letos..., če bodo zvezde ugodne...

V.: Verjamate v astrologijo?

O.: Verjamem, kaj ne bi - edino če verjameš, potem stvar tudi de-luje.

zapisal: BRANE GRADIŠNIK
foto: BOJAN M. LESKOVŠEK

PISMA BRALCEV

Aprilske volitve - vstop v demokracijo

Rečemo lahko, da komaj že sta-rejši ljudje vedo, kaj so to prave volitve.

Take so pred nami - v aprilu 1990. To letnico moramo posebej poudariti, ker je to datum, zgo-dovinski trenutek slovenskega na-roda.

Kar ne moremo mimo sedanje-ga, recimo mu kar predvolilnega-časa, razmerah, ki vladajo v njem, odnosov v jugoslovanski skupno-sti, splošne politične situacije, go-spodarske situacije, moralnih vrednot, kar vse skupaj lahko ozna-čimo kot krizno.

Obstaja program, vloženi so na-pori, sprejemajo se ukrepi za ob-ladovanje krize, vendar kljub pogumu, kljub nekaterim rati-kalnim posegom opazujemo za-deve z določeno skepso.

Vrnimo se k volitvam. Te so v ospredju našega zanimanja. Trenutno so - lahko bi rekli - živ-ljenjsko vprašanje slovenskega naroda.

V prvi vrsti je od njih odvisna demokratizacija družbe. To ni sa-mo politično, ampak civilizacij-sko vprašanje. Od njih sta odvis-na samostojnost in nadaljnji raz-voj na vseh področjih družbenega življenja. Gre tudi za vključenost v moderne tokove, ki smo jim pri-ča v razvitem svetu itd.

Kako lahko označimo aprilske volitve? Imenujemo jih prve svobodne volitve. Taka determinira-nost je upravičena! ali pa je sploh potrebna?

Moderna politična doktrina pozna in prizna samo volitve, ki so seveda svobodne. Z drugimi besedami rečeno, volitve so prave, če so svobodne. Takšne so ta-krat, kadar ima volilec prost izbor med več kandidati iz različnih strank, ko njegov »izbravec« v skupščinskih telesih zastopa njegove interese, potrebe, želje, ideje in še kaj.

S tem volilec začne politično delovati in s tem afirmira svojo osebnost.

Vse to zagotavlja DEMOS, vse njegovo delovanje, njegovi cilji in

udejanjanje po zmagovitih voli-tvah.

Res je vsako napovedovanje tvegana naloga. Vendar lahko tr-dimo, da je zmaga DEMOS zagot-vljena, zavisno od osveščenosti volilcev in zakonitega poteka vo-litev.

O doseganju poteku predvo-lilnih priprav je potrebno navesti nekaj vprašanj.

Prva ugotovitev je pozen razpis volitev t. j. 6. 1. 1990. Ze v enem mesecu je bilo potrebno predlo-žiti liste za zbere KS, zbere občin mesta in republike, en teden poz-neje za vse zbere združenega dela (na vseh nivojih); le za družbeno-politične zbere je rok 11. 3. Taki kratki roki so dobesedno rečeno norost.

Volilni postopki bi morali traja-ti več mesecev. To je pomembno toliko bolj, ker DEMOS ni imel ne finančnih sredstev, ne prostorov, ne medijev, ne poklicnih kadrov za razliko od vladajoče strukture, ki je že vse prej predvidevala in se je z vsem aparatom, sredstvi in izkušnjami lahko na to akcijo pri-pravljala dlje časa.

Ceprav je bil DEMOS dobesed-no stisnjen v kratek časovni rok, verjetno prav namenoma, je kljub temu opravil veliko delo. Posa-mezniki so požrtvovalno kot vo-lonterji vložili velike napore in tu-di svoja sredstva, da so zadostili postavljenim zahtevam.

Glede zborov volilcev bi rekel, da je to relikt preteklosti. Zbor volilcev naj bi bil določena selek-cija, ki v preteklosti ni imela nika-kršnega pomena. Tudi sedaj ga nima, če so volitve kvalitetno pri-pravljene in pravilno opravljene.

Na samih zborih volilcev so bile s strani zapažene razne pomanj-kljivosti in tudi nezakonitosti n. pr.: diskreditiranje kandidata DEMOS, ker nima domicila v KS (ima ga v občini, kar zadostuje), glasovnice brez predlagatelja; upiranje določitve predstavnika DEMOSA za overovatelja zapisni-ka; potek zborov volilcev tudi za kandidata družbeno-političnih zborov, za katere je rok predlo-ži-

tve 11. 3.; začetki zborov že 22. 2., medtem ko je bil rok za ZD 20. 2., za katere je moral DEMOS vlo-žiti prav maksimalne napore, da je ujel rok; zbori volilcev na isti dan in celo uro, s čimer je bilo onemogočeno strokovnim posa-meznikom DEMOS prisostvovati na njih in jih usmerjati; vabila pri-stašem oblasti k obvezni udelež-bi, pri čemer naj bi onemogočili predstavnik DEMOSA in pri čem-er naj bi delovali kot »glasoval-na mašina«; trganje plakatov DE-MOSA (sic!).

Od vseh devicij najbolj pade v oči, da so bile na listah kandida-tov t. im. neodvisne skupine. Te skupine niso imele navedenega predlagatelja, njihova (ne)odvis-nost pa je kar dobro znana. Po-sebno velja to za »neodvisno« li-sto zelenih. Seveda to ni stranka zelenih kot del DEMOS, samo ta je neodvisna in prav je tako.

To seveda niso bile napake, ampak predvolilne igrice, dobro pre-mišljen manever.

Zaradi teh kombinacij naj vsi volilci, posebno pa še pripadniki DEMOSA skrbno pazijo na na-daljnji potek volilnih priprav in sa-mih volitev, ker posamezni entu-zijasti DEMOSA vsega najbrž ne bodo zmogli.

Ob tej priložnosti pozivam ob-čane, pripadnike DEMOSA, njihove družinske člane in simpatizer-je, da se v čim večjem številu pri-javijo v volilne odbore za delo na voliščih, ker tam je budnost, naj-bolj potrebna. Javijo naj se kandi-dati DEMOSA za zbor krajevnih skupnosti, če jim je volilni odbor posamezne stranke DEMOSA tež-je dosegljiv.

Aprilske volitve, če bodo poteka-le zakonito, pomenijo, da je vaša usoda v vaših rokah. Gre za vašo prihodnost in prihodnost vaših otrok. Do teh imamo še posebne obveznosti, namreč da saniramo razmere, v katerih smo, da ustva-rimo pluralno družbo, da vzpostavi-mo normalne odnose, da se vključimo v napredne tokove raz-vitega sveta, da dosežemo sploš-no medsebojno sporazumevanje in prijateljsko dogovarjanje z drugimi narodi, da dosežemo prime-ren življenjski standard, varstvo narave in še mnogo tega, kar za-veda vsakega posameznika in nas vse.

Za vse to se bo prizadeval DE-MOS. Torej z njim v prihodnost, kajti ta pripada njemu! S. Zmitel

Zeleni Slovenije, Slovenska demokratska zveza, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenska obrtniška stranka in stranka sivih panterjev

DEMOS vam razgrinja svoj volilni program za občino CENTER LJUBLJANA

Ljubljancani iz Centra!

Čeravno mesta niso več neodvisna, so kot središče človeške dejavnosti še pomembnejša kot poprej v zgodovini. Kot politični podsistemi so zaradi funkcij, ki jih opravljajo, po pomembnosti takoj za državo. Problemi moderne industrijske družbe - ne le upravni, ampak tudi tehnološki, kulturni in ekonomski - so najbolj prisotni ravno v mestih. Zato se nam zdi bistveno, da dobi naše mesto takšno upravo, ki mu bo omogočila učinkovitost, ne da bi bilo pri tem ogroženo načelo demokratično nadzorovane oblasti. Prav zato smo mnenja, da kljub neučinkovitosti občinskega sistema vsaj načeloma ne bi smeli opustiti upravne delitve mesta na posamezna področja, kajti le križanje in konfrontacija, pa seveda tudi združevanje interesov med njimi lahko ohranja dinamično in obvladljivo upravo brez monopola.

To je tudi poglobilni razlog, zakaj izpisujemo program posebej za občino Center. Ta se nam zdi ključnega pomena pri funkcioniranju celotne slovenske države, kajti Center je sedež ustanov, podjetij in drugih organizacij nacionalnega pomena. Zaradi svoje posebne lege in funkcije je ne le križišče trgovskih, upravnih in prometnih tokov, ampak je tudi pod direktnim udarom gravitacijskih silnic: sem se steka dobro in slabo. Spomnite se le prometnih zagat ali vprašanja priseljene delinkvence!

Program je nastal na podlagi osnutka volilnega programa, objavljenega v Dogovorih dne 20. februarja 90. Najprej smo ga dopolnili s pripombami volilcev in občanov, potem pa smo ga skrčili na bistveno. S tem se seveda nismo odrekli tistim ciljem, ki so zapisani v osnutku, so pa glede na naravo in slovesnost trenutka že preveč konkretni in občanski, in tudi ne tistim temeljnim političnim in socialnim pogledom, ki so razdelani v nacionalnih programih, na občinskem nivoju pa jih nismo znova zapisovali, saj so veliko bolj od naše občanske moči odvisni od nacionalnih, balkanskih, srednjeevropskih in globalnih zasukov.

Morda bi bilo dolgoročno gledeno za nas lažje, če bi vam v maniri Winstona Churchilla ponudili »kri, znoj in solze« in se s takšno črnogledo napovedjo otresli odgovornosti, kakršne prinašajo »predvolilne obljube«. Vendar bi se nam zdelo to pre malo. Krhka demokracija, ki se poraja pri nas, se lahko ohrani le, če bo opozicija imela možnost vpliva in konec koncev tudi prihoda na oblast. Danes smo opozicija mi iz Demosa - če par tednov bomo prepustili to vlogo doseganju oblasti. Naj torej postane ta program palica, s katero nas bo nova opozicija tolkla po petah, če se ne bomo z njo zavijeli naprej, proti viziji lepšega in bolj prijaznega Centra za vse.

Tu so naši poglobilni cilji, o katerih sodimo, da izražajo želje velike večine prebivalcev in za katere se bomo zavzemali.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Vsakodnevno objektivno obveščanje ljubljancanov o zastrupljenosti zraka.

Meritve tudi drugih škodljivih snovi, ne le SO₂, in sicer na več kritičnih točkah. Dosledno in strogo uveljavljanje alarmnih predpisov.

Prepoved krčenja zelenih površin.

Plinifikacija in toplifikacija brez cenovnih monopolov.

Uporaba tekočih goriv in/ali premoga s čimmanjšo vsebnostjo žvepla.

PROMETNE ZAGATE

Strog parkirni red ter visoke in takojšnje mandatne kazni za kršilce.

Rigorozne časovne omejitve parkiranja.

Krepitev komunalne redarske službe.

Cenejši in kvalitetnejši javni promet, financiran s pobrano parkirnino.

Nepopustljivost prometne policije pri nadzoru javnega prometa.

Pretehtana raba soli pri zimskem vzdrževanju cestišč.

SPLOŠNO VARSTVO OKOLJA

Redno čiščenje in izpiranje ulic in pločnikov.

Redno vzdrževanje in oskrbovanje otroških igrišč, parkov in nasadov.

Boljšje vzdrževanje in povečanje števila jasno označenih javnih toalet.

Stimuliranje dodatne toplotne in zvočne izolacije stavb.

Neodvisna služba za varstvo pred onesnaževanjem.

OSEBNA VARNOST

Omejitev in eventualna prepoved bivanja »nedomiilnim« storilcem kaznivih dejanj, ki ogrožajo premoženje ali varnost krajanov (roparjem, tatovom, vlomilcem, nasilnežem).

Boljša razsvetljava in boljši nadzor »zloglasnih« predelov.

Izselitev vseh vojaških objektov in morebitne vojne industrije.

Razglasitev Ljubljane za demilitarizirano cono.

SOCIALNI STANDARD

Okrepitev patronažne službe, ki bo kompetentno in vestno skrbel za ostarele, prizadete, onemogle ali bolne.

Splošna pravica do opravljanja karitativnih dejavnosti.

Ustanavljanje zasebnih vrtcev, domov in šol.

Zasebna zobozdravstvena, splošnomedicinska, specialistična in pa veterinarska praksa.

Zasebna podjetja za stanovanjsko vzdrževanje.

Nastop podružnic inozemnih veleblagovnic in bank. Boljša gibljivost za funkcionalno ovirane (rampe, zvočni semaforji, prilagojen prostor na javnih toaletah).

Več otroških igrišč.

Izboljšava rekreacijsko-športne ponudbe prek privatne iniciative.

Preselitev ustanov in uradov iz nadstropnih nekdanjih stanovanj v kleti ali pritličja.

KULTURA IN IZROČILO

Zaščita pred samovoljnimi urbanističnimi posegi.

Ohranjanje estetske tradicije srednje Evrope.

Depolitizacija poimenovanja ulic, trgov, ploščadi, ustanov ipd.

Pomoč radiu glas Ljubljane pri še bolj zvestem izražanju interesov prebivalcev.

Ukinitev samoupravnih glasil in prefinanciranje v korist RGL in ljubljanske TV.

ŠOLSTVO

Obnovimo vse nekdanje gimnazije v Centru.

INFORMATIKA

Popolna javnost in dostopnost informacij na vseh nivojih, od kažipotov k javnim toaletom pa tja do razkrivanja korupcijskih afer in političnih zakulisnih iger!

KRAJANI CENTRA!

Ogresite se dolgoletne apatije!

Ne zamahujte z roko, češ da se tako nič ne da!

Ne dovolite tega spodrsnjaja, da vas ne bi bilo na volitvah!

Vaša udeležba - naša skupna zmaga!

PO VOLITVAH SE DOBIMO! DEMOS